

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี และนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1

เสนอผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี

ช่วงที่ 2

สร้างรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิจัย

$\bar{X}$	หมายถึงค่าเฉลี่ย
N	หมายถึงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
S.D.	หมายถึงส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ช่วงที่ 1

เสนอผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันที่โรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนและความต้องการที่จะให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในด้านต่าง ๆ พอสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 4.1-4.7

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติจริง และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติจริง				ระดับความต้องการ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์	3.70	.69	มาก	2	4.60	.50	มากที่สุด	2
2	ด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง	3.41	.89	ปานกลาง	4	4.42	.60	มาก	4
3	ด้านกระบวนการนิเทศ	3.53	.77	มาก	3	4.48	.54	มาก	3
4	ด้านข้อบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศ	3.84	.68	มาก	1	4.64	.50	มากที่สุด	1
	รวมเฉลี่ย	3.62	.76	มาก		4.54	.54	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริง ตามรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และมีความต้องการในการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับปฏิบัติจริงรายการข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนมีระดับปฏิบัติจริงสูงสุด ($\bar{X} = 3.84$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ด้านวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับต่ำสุด ได้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.26$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนด้านความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนมีความต้องการสูงสุด ($\bar{X} = 4.64$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์ในการ

นิเทศ ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ การจัดองค์กรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.42$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติจริงและความต้องการในการนิเทศ ภายในโรงเรียนด้านความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติจริง				ระดับความต้องการ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่
1	ความหมายของการนิเทศ	3.71	.70	มาก	3	4.61	.50	มากที่สุด	2
2	ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.63	.65	มาก	4	4.58	.50	มากที่สุด	4
3	หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	3.73	.71	มาก	2	4.60	.52	มากที่สุด	3
4	วัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.74	.71	มาก	1	4.62	.46	มากที่สุด	1
	รวมเฉลี่ย	3.70	.69	มาก		4.60	.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในด้านความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับปฏิบัติจริงรายการวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนมีอันดับปฏิบัติจริงสูงสุด ($\bar{X} = 3.74$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ หลักการนิเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.73$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายการวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนมีความต้องการสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ รายการความหมายของการนิเทศ ($\bar{X} = 4.62$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอันดับต่ำสุด ได้แก่ ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศ ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติจริงและความต้องการในการนิเทศ
ภายในโรงเรียนด้านโครงสร้างขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติจริง				ระดับความต้องการ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่
1	การจัดองค์กรในโรงเรียน	3.26	.90	ปานกลาง	2	4.39	.58	มาก	2
2	บทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้อง	8.55	.88	มาก	1	4.46	.62	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	3.41	.89	ปานกลาง		4.42	.60	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในด้านโครงสร้างขององค์กรที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับการปฏิบัติจริงรายการบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องมีอันดับปฏิบัติสูงสุดมี ($\bar{X} = 3.55$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การจัดองค์กรในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.26$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนด้านความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในด้านโรงเรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ารายการบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องมีความต้องการสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการการจัดองค์กรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.39$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติจริงและความต้องการในการนิเทศ
ภายในโรงเรียนด้านด้านการนิเทศ

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติจริง				ระดับความต้องการ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่
1	ขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ	3.52	.78	มาก	2	4.47	.54	มาก	2
2	กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.53	.75	มาก	1	4.48	.54	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	3.53	.77	มาก		4.48	.54	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในด้านการนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติจริงรายการกิจกรรมการนิเทศภายในมีอันดับปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.53$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายการกิจกรรมการนิเทศภายในมีความต้องการสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ รายการขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ ($\bar{X} = 4.47$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติจริงและความต้องการในการนิเทศ
ภายในโรงเรียนด้านข้อบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศ

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติจริง				ระดับความต้องการ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่
1	ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของครู	3.85	.68	มาก	1	4.67	.50	มากที่สุด	1
2	ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของ นักเรียน	3.83	.68	มาก	2	4.61	.50	มากที่สุด	2
	รวมเฉลี่ย	3.84	.68	มาก		4.64	.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในด้านข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติจริงรายการข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของครู มีการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.85$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของนักเรียน ($\bar{X} = 3.83$)

ส่วนด้านความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของครูมีความต้องการสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของนักเรียน ($\bar{X} = 4.81$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติจริงในการดำเนินการนิเทศภายใน
เรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก และ 2 อันดับแรก

ลำดับ	ระดับการปฏิบัติจริง	$\bar{X}$	แปลผล
	ด้านความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์		
1	วัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.74	มาก
2	หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	3.73	มาก
3	ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	3.71	มาก
	ด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง		
1	บทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้อง	3.55	มาก
2	การจัดองค์กรในโรงเรียน	3.26	มาก
	ด้านกระบวนการนิเทศ		
1	กิจกรรมการนิเทศภายใน	3.53	มาก
2	ขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ	3.52	มาก
	ด้านข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จ		
1	ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของครู	3.85	มาก
2	ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของนักเรียน	3.83	มาก

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายใน เรียงลำดับสูงสุด
3 อันดับแรก และ 2 อันดับแรก

ลำดับ	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	แปลผล
	ด้านความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์		
1	วัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียน	4.62	มาก
2	หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	4.61	มาก
3	ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	4.60	มาก
	ด้านองค์กรที่เกี่ยวข้อง		
1	บทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้อง	4.46	มาก
2	การจัดองค์กรในโรงเรียน	4.39	มาก
	ด้านกระบวนการนิเทศ		
1	กิจกรรมการนิเทศภายใน	4.48	มาก
2	ขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ	4.47	มาก
	ด้านข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จ		
1	ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของครู	4.67	มาก
2	ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของนักเรียน	4.61	มาก

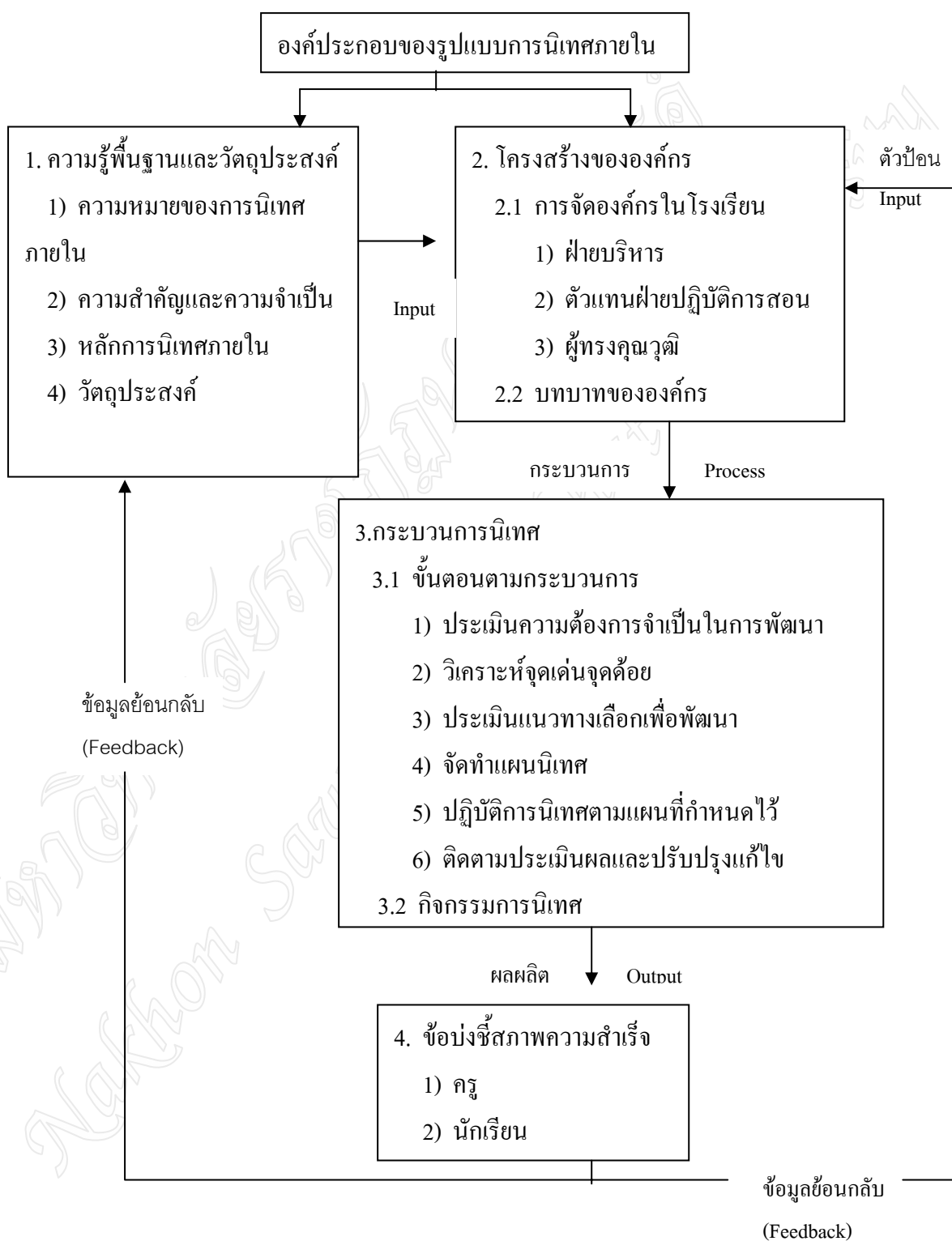
ช่วงที่ 2

นำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

การนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาจากร่างรูปแบบการนิเทศภายในการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีที่นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศเพื่อตรวจสอบ แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาวิเคราะห์ สรุป และพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จนกระทั่งได้รูปแบบที่สมบูรณ์มีความเหมาะสมที่จะนำไปดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยรูปแบบที่ดำเนินการสังเคราะห์แล้วมีโครงสร้างหลัก 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศภายใน
 - 1.2 ความสำคัญและความจำเป็น
 - 1.3 หลักการนิเทศภายใน
 - 1.4 วัตถุประสงค์
2. โครงสร้างขององค์กรที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 การจัดองค์กรในโรงเรียน
 - 2.2 บทบาทขององค์กร
3. กระบวนการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศ ได้แก่
 - 3.1 ขั้นตอนตามกระบวนการ
 - 3.2 กิจกรรมการนิเทศ
4. ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จ

โครงสร้างรูปแบบการนิเทศสามารถเขียนเป็นภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี

จากภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีทั้ง 4 องค์ประกอบ ซึ่งมีรายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ความรู้พื้นฐานและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขวัญและกำลังใจที่ดีพร้อมที่จะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ

การนิเทศภายในโรงเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพหากผู้บริหารโรงเรียนได้มีการเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน หากครูทุกคนมีความเข้าใจถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน จะทำให้ครูคลายความวิตกกังวลและพร้อมจะให้ความร่วมมือกับผู้นิเทศ เรื่องที่จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจกับครูทุกคนมีดังนี้

- 1.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
- 1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน
- 1.3 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
- 1.4 วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน

1.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนโดยการริเริ่มและดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนร่วมมือกันโดยใช้เทคนิค วิธีการ และกิจกรรมการนิเทศแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม หลากหลายและมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลมีการประสานสัมพันธ์และเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ครูทุกคนยอมรับซึ่งกันและกัน และสามารถนิเทศกันเองได้ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ คุณภาพของคน คุณภาพของงาน คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และคุณภาพของนักเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทั้งระบบ

1.2 ความสำคัญและความจำเป็น

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการซึ่งดำเนินการโดยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพราะการแก้ปัญหาร่วมกันย่อมจะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดและกระทำได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็วกว่าผู้นิเทศจากภายนอก ประกอบกับครูมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ และความ

ต้องการจำเป็นที่จะต้องรวมพลังของครูที่มีความแตกต่างกันนี้ให้สามารถปฏิบัติการกิจของตนจนประสบความสำเร็จซึ่งตามแนวทางปฏิรูปการศึกษามุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนเป็นลำดับแรกโดยครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงทั้งแนวคิดและการจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูจะต้องตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง สามารถคิดเองและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ในสภาพปัจจุบัน การนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานทุกระดับทั้งนี้ เพราะเมื่อเวลาเปลี่ยนไป สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องปฏิบัติย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน ประกอบกับการนิเทศจากภายนอก โดยศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง จึงจำเป็นที่บุคลากรในโรงเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

นอกจากนี้การนิเทศภายในโรงเรียนยังมีความสำคัญสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

1.3 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษามีหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

- 1) การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศและตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผลโดยใช้กิจกรรมและวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 2) บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายและจะต้องดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมดำเนินการ ใช้หลักประชาธิปไตย มีบรรยากาศแห่งความร่วมมือ
- 3) การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูของโรงเรียนและสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู
- 4) เป้าหมายสำคัญในการนิเทศคือ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจหลัก คือ การสอนและการปฏิบัติงานอื่น ๆ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ

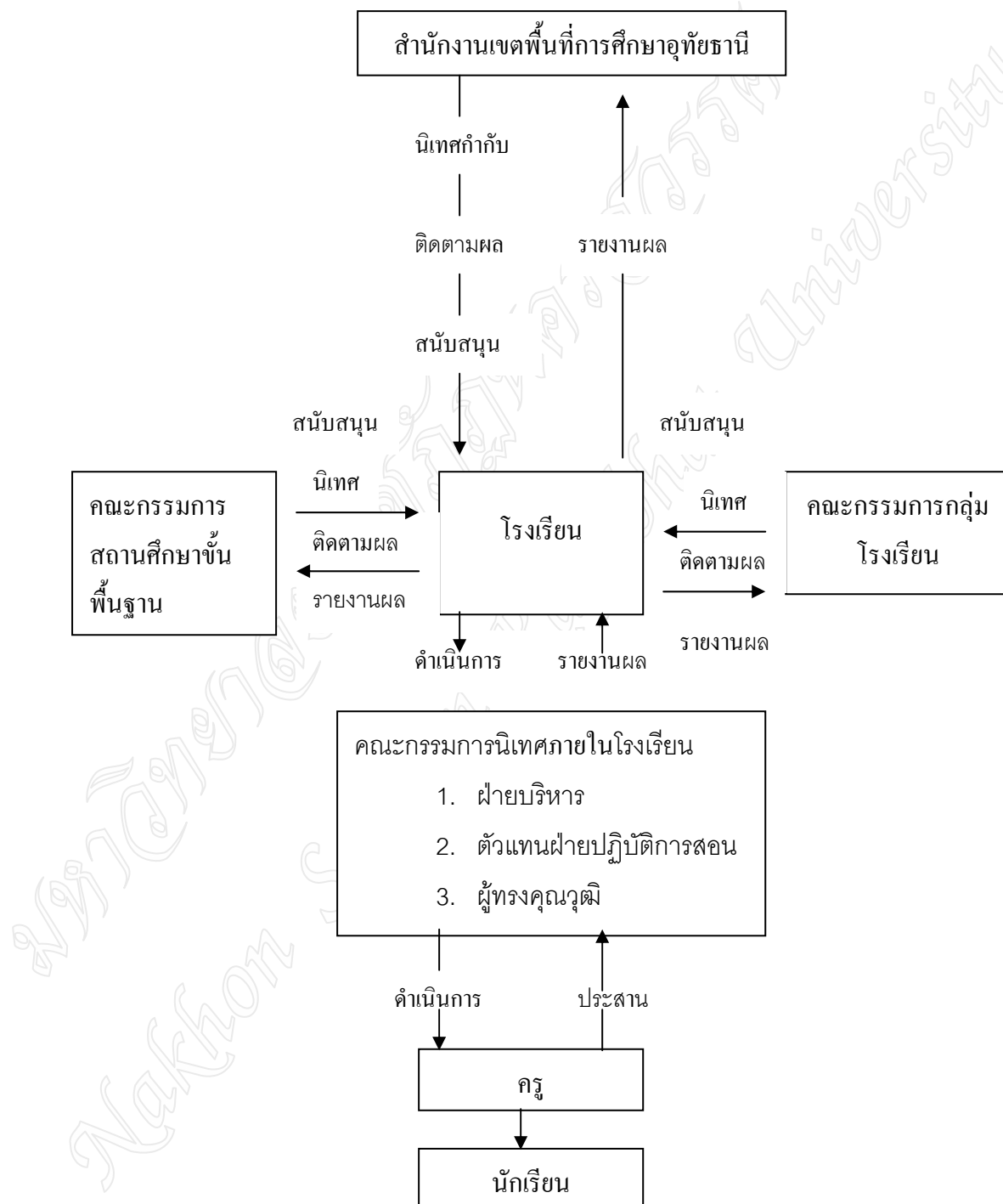
1.4 วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายใน

- 1) เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน
- 2) เพื่อพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานและเสริมสร้างความรู้ความสามารถของครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อประสานความสัมพันธ์อันดีในกลุ่มผู้ร่วมปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง
- 4) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ สร้างความมั่นใจ ความสบายใจ และความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน
- 5) เพื่อติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ ตลอดจนการประสานงานและอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ
- 6) เพื่อพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ตระหนักถึงการรับการนิเทศเป็นหน้าที่ในการพัฒนาตนเอง และสามารถนิเทศกันเองได้

2. โครงสร้างขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจนมีส่วนสำคัญที่จำทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนเริ่มต้นเคลื่อนไหวและการทำงานในรูปคณะกรรมการเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรอบคอบ ทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้จัดการนิเทศ ผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ หากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและผู้เกี่ยวข้องชัดเจนจะทำให้ผู้นิเทศสามารถปฏิบัติงานด้วยความสบายใจไม่อึดอัด ขณะเดียวกันก็ช่วยลดความรู้สึกรู้สึกขัดแย้งของผู้รับการนิเทศที่มีต่อผู้นิเทศได้อีกด้วย

โครงสร้างขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถเขียนเป็นภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.2 แสดงโครงสร้างขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

2.1 การจัดองค์กรในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นไปอย่างได้ผลจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ ผู้จัดการนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ให้การสนับสนุน

2.1.1 ผู้จัดการนิเทศ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่จัดให้มีการนิเทศภายในเกิดขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ หัวหน้าระดับชั้น หรือผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนโดยเฉพาะซึ่งโรงเรียนแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี้ และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบของคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1) ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย
 - (1) ผู้บริหารโรงเรียน
 - (2) ผู้ช่วยบริหารโรงเรียน
- 2) ตัวแทนฝ่ายปฏิบัติการสอน ประกอบด้วย
 - (1) หัวหน้าหมวดวิชาทุกวิชา
 - (2) หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์
 - (3) หัวหน้าสายระดับชั้น
 - (4) ครูที่ได้รับคัดเลือกจากเพื่อนครู
 - (5) ครูวิชาการโรงเรียน
- 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย
 - (1) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - (2) ครู – อาจารย์อาวุโส
 - (3) ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (4) ผู้นำทางวิชาการที่ไม่เป็นทางการ

ทั้งนี้ทางโรงเรียนจะต้องพิจารณาดำเนินการแต่งตั้งตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ และโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ซึ่งมีทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากรแตกต่างกันไป

การแต่งตั้งครูที่ได้รับคัดเลือกจากเพื่อนครูให้เป็นคณะกรรมการนิเทศภายในจะช่วยแก้ปัญหาการไม่ยอมรับสุนิเทศได้ในระดับหนึ่ง และเพื่อให้เกิดการประสานงานที่ดีในการทำงาน

ควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถทางวิชาการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูให้เป็นกรรมการและเลขานุการ

2.1.2 ผู้รับการนิเทศ หมายถึง บุคลากรทุกคนในโรงเรียนเพื่อพัฒนาให้เกิดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้น

2.1.3 ผู้สนับสนุนการนิเทศ ในที่นี้หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนนั้น ๆ แม้ว่าบางครั้งผู้บริหารจะมีบทบาทในฐานะผู้ให้การนิเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศด้วย นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ซึ่งจะต้องให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่ทั้งในด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือด้านวิชาการร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนด้วย

2.2 บทบาทขององค์กร

2.2.1 บทบาทหน้าที่ของผู้จัดการนิเทศ

- 1) กำหนดนโยบายของการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- 3) กำหนดกรอบแผนงานของโรงเรียน
- 4) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนหลักสูตร การสอนและเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู
- 5) กระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัวทางวิชาการอยู่เสมอด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ข่าวความเคลื่อนไหวทางวิชาการ เปิดโอกาสให้ไปเยี่ยมชมนิทรรศการทางวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้อ่านข่าวสารทางวิชาการและเขียนบทความ
- 6) ร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนของกระบวนการ

นิเทศภายในโรงเรียน

7) สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ยกย่องชมเชยในที่ประชุม นำผลสำเร็จของการปฏิบัติงานมาแสดงให้ปรากฏแก่บุคคลอื่น แต่งตั้งเป็นคณะทำงานตามความถนัด แล้วเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถเต็มที่

8) ติดตามประเมินผลและพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้รับการนิเทศ

- 1) ให้ความร่วมมือในการนิเทศโดยรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

2) ร่วมปรึกษากับผู้นิเทศในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา

3) ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความจริงใจและใช้แนวทางที่ได้รับจากการนิเทศไปแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน

4) ขอรับการนิเทศจากเพื่อนครูหรือผู้นิเทศ เมื่อพบปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน

5) ให้ความร่วมมืออย่างดีในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.2.3 บทบาทของผู้สนับสนุนการนิเทศ

- 1) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการนิเทศภายใน
- 2) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ
- 3) เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- 4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของผู้นิเทศและยกย่องชมเชยผู้รับการนิเทศที่สามารถพัฒนาตัวเองให้มีความสามารถเพิ่มขึ้น
- 5) เอาใจใส่ดูแล นิเทศ และติดตามการดำเนินการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

3. กระบวนการนิเทศ

3.1 ขั้นตอนตามกระบวนการ

เมื่อผู้บริหารโรงเรียนได้เตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นไปตามกระบวนการนิเทศภายใน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา

ขั้นที่ 3 ประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา

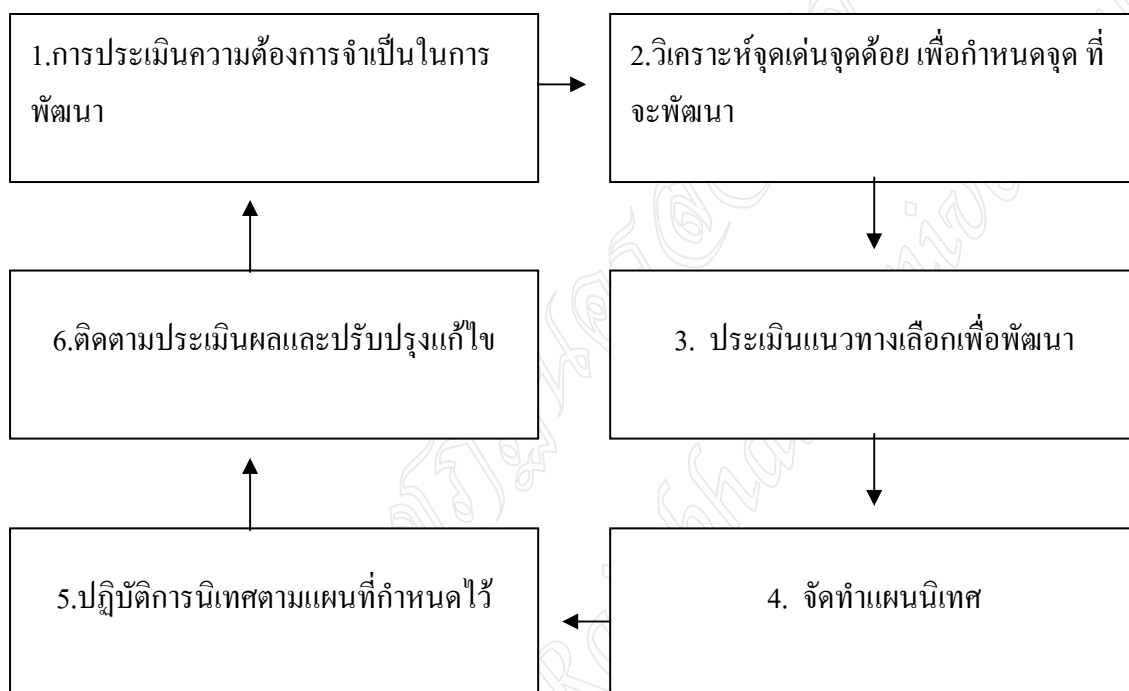
ขั้นที่ 4 จัดทำแผนนิเทศ

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 6 ติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามขั้นตอนดังกล่าว คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบภายใต้การนำของผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในเป็นระยะ ๆ ตามที่เห็นสมควรจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการ

ขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี สรุปเป็นภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.3 แสดงกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

จากภาพที่ 4.3 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้คือ

1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามสำรวจอย่างเป็นทางการและสำรวจอย่างไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันของครูในโรงเรียนตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนแล้วนำมาพิจารณา กับข้อมูลที่แสดงภาพปลายทางหรือสภาพความสำเร็จของงาน ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงสภาพความสำเร็จของงานหรือดีกว่าหรือสูงกว่าแสดงว่าความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขไม่มีแต่จะต้องมีการเพิ่มความคาดหวังให้พัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูลแสดงสภาพความสำเร็จของงานหรือด้อยกว่าก็แสดงว่ามีความต้องการจำเป็น ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2) วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา หมายถึง การวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมินและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของงานเพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาและการประเมินแนวทาลือกเพื่อพัฒนา การเลือกจุดที่จะพัฒนาให้เหมาะสมทำให้การนิเทศของโรงเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ จุดที่จะพัฒนาอาจพิจารณาในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- เจตคติต่อวิชาชีพ
- ค่านิยมในการพัฒนาตนเอง
- ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียน

3) การประเมินแนวทาลือกเพื่อพัฒนา เป็นการพิจารณาเลือกยุทธศาสตร์หรือกิจกรรมที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้หรือมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยคำนึงถึงจุดที่จะพัฒนาหรือข้อจำกัดของหน่วยงาน การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 รวบรวมข้อมูลแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 3.2 พิจารณาแนวทาลือกที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 3.3 พิจารณาข้อดีข้อเสียของแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้
- 3.4 เลือกแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดที่จะให้บรรลุความต้องการ

4) จัดทำแผนนิเทศ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการและกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ
- 4.2 กำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- 4.3 กำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการซึ่ง ได้แก่งบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น
- 4.4 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ
- 4.5 วางแผนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

5) การปฏิบัติกรนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 5.1 จัดทำเครื่องมือการนิเทศให้สอดคล้องกับกิจกรรมการนิเทศ
- 5.2 ประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของผู้นิเทศ
- 5.3 ผู้นิเทศจัดทำปฏิทินนิเทศและประสานปฏิทินนิเทศกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5.4 ผู้นิเทศจัดกิจกรรมการนิเทศตามตามปฏิทินนิเทศที่กำหนดไว้

5.5 ผู้นิเทศบันทึกการนิเทศและผลการนิเทศตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

6) การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้รับระหว่างดำเนินการและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนนิเทศ ข้อมูลที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนนิเทศ หากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ ก็ต้องพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่าการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุผลที่คาดหวัง แต่จากการดำเนินการพบว่า มีวิธีการที่ดีกว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่า ก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้ ทั้งนี้ในการดำเนินการนั้น โรงเรียนจะต้องจัดทำแผนการประเมินซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินเป็นอย่างน้อย

3.2 กิจกรรมการนิเทศ

ในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศภายในดังกล่าว สิ่งทีคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องพิจารณาประกอบการจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ คือ กิจกรรมการนิเทศ ซึ่งมีหลากหลายวิธีการ ผู้นิเทศจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ได้แก่

- 1) การเขียนเขียนและสังเกตการณ์โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน มีการเตรียมการและมีการปรึกษาหารือหลังการเขียนเขียน
- 2) การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล
- 3) การให้คำปรึกษาเป็นรายกลุ่ม
- 4) การส่งผู้มีประสบการณ์สูงกว่าในเฉพาะเรื่องไปพบปะแลกเปลี่ยนและร่วมให้คำปรึกษากัน
- 5) การจัดให้มีการเขียนเขียนกันเองในแวดวงงานเดียวกัน
- 6) การประชุมโดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน
- 7) การสาธิตวิธีการปฏิบัติเฉพาะเรื่องเฉพาะวิธี
- 8) การนิเทศโดยการเผยแพร่ผ่านอุปกรณ์และเครื่องมือทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น เอกสารเผยแพร่ ป้ายนิเทศ นิทรรศการ วิทยุ เทป วีดิทัศน์
- 9) การส่งผู้ปฏิบัติไปศึกษา ฝึกอบรม หรือไปฝึกปฏิบัติในโครงการต่าง ๆ
- 10) การให้มีส่วนร่วมในการทำงานในลักษณะคณะทำงาน แล้วให้เขียนรายงานไปพร้อมกับการปฏิบัติภายใต้การแนะนำของหัวหน้าคณะทำงาน

- 11) การศึกษาดูงาน
- 12) การแลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการ
- 13) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของครู
- 14) การพูดคุย สนทนาอย่างไม่เป็นทางการ

4. ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จ

ข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ชี้ให้เห็นถึงสภาพความสำเร็จของการนิเทศภายใน เมื่อดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนแล้วผู้รับการนิเทศจะต้องมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในที่กำหนด โดยพิจารณาจากพัฒนาการของครูและผลการเรียนของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1 ครูมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานดีขึ้น
- 4.2 ครูมีเจตคติที่ดีต่องานและเพื่อนร่วมงาน
- 4.3 ครูมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4.4 ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียน
- 4.5 ครูมีความพึงพอใจในการทำงานสูงขึ้น
- 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในหน่วยงานดีขึ้น
- 4.7 ครูมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย
- 4.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น
- 4.9 ครูมีผลงานปรากฏเป็นรูปธรรม
- 4.10 ครูให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษามากขึ้น